

Psykolognævnet

Autorisationsordning for psykologer

Retningslinjer for den praktiske uddannelse

februar 2024

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1. Formålet med den praktiske uddannelse	3
Kapitel 2. De grundlæggende krav til uddannelsen	4
2.1. Kravet om sammenhæng i den praktiske uddannelse	4
2.2. Tidspunktet for påbegyndelse af uddannelsen	5
2.3. Aktualitetskravet	5
2.4. Arbejde i udlandet og udenlandske supervisorer	5
Kapitel 3. Uddannelsens varighed	6
3.2. Beregning af arbejdsperioder	6
3.2.1. Beregning af ugentlig arbejdstid som selvstændig	6
3.2.2. Fravær	7
Kapitel 4. Uddannelsens indhold	7
4.1. Arbejdsforhold under uddannelsen	7
4.2. Arbejdsopgaver: Hovedområder og konfrontationstimer	7
4.2.1. Hvad er en konfrontationstime?	9
4.2.1.1 Teknologiunderstøttet psykologbehandling/videosamtaler	9
4.3. Supervision	10
4.3.1. Formålet med supervision - ansvar og pligter	10
4.3.2. Supervisors faglige kvalifikationer	10
4.3.3. Antal supervisorer	11
4.3.4. Supervisionens omfang	11
4.3.5. Individuel supervision	12
4.3.6. Gruppesupervision	12
4.3.7. Ekstern supervision	12
4.3.7.1. Hvis intern supervisor skifter arbejdsplads eller går på pension	13
4.3.7.2. Hvis supervisanden skifter arbejdsplads	14
4.3.8. Intern supervision	14
4.3.9. Supervisionsformer	14
4.3.9.1. Live-supervision på kursus	14
4.3.9.2. Fjernsupervision/teknologiunderstøttet supervision	14
4.4. Egenterapi	14
Kapitel 5. Definition af målgrupper	15
5.1 Individ	15
5.2 Gruppe	16
5.3 Organisation	17
Kapitel 6. Ikrafttræden og overgangsordning	18

Autorisationsordning for psykologer

Retningslinjer for den praktiske uddannelse

Retten til at blive autoriseret som psykolog er betinget af, at psykologen har bestået kandidateksamen i psykologi eller en dermed ligestillet eksamen, og at psykologen derefter har gennemført en supplerende praktisk uddannelse af mindst 2 års varighed.

I medfør af § 2, stk. 1, nr. 2 i psykologloven fastsætter Psykolognævnet retningslinjer for den praktiske uddannelse, der kan danne grundlag for autorisation.

Kapitel 1. Formålet med den praktiske uddannelse

Den uddannelse, der kan danne grundlag for autorisation, er en praktisk efteruddannelse, der har til formål at sikre borgerne en kvalificeret psykologydelse.

Uddannelsen skal kvalificere psykologen til selvstændigt at kunne påtage sig forskelligartede opgaver med udredning og intervention. Dette skal ske ved at træne psykologen i at benytte erhvervet teoretisk viden i praksis, således at psykologen bliver i stand til at begrunde sine psykologfaglige tiltag på grundlag af teoretiske og metodiske overvejelser.

I forhold til **udredning** betyder det, at psykologen kan:

- argumentere for relevante udredningsformer i forhold til opdraget,
- tilrettelægge udredninger, der er realistiske og praktisk gennemførlige,
- foretage udredninger med relevans og præcision, dvs.
 - at de anvendte metoder er relevante i forhold til det, der skal undersøges,
 - at de anvendte procedurer og/eller prøver bruges efter deres hensigt,
 - at udredningen er tilstrækkelig omfattende til, at psykologen kan drage pålidelige konklusioner,
 - at psykologen på baggrund af udredningen kan begrunde interventioner og/eller foretage visitering.
- udarbejde en skriftlig eller mundtlig afrapportering af udredningen, der besvarer den opgave, som ligger i opdraget.

I forhold til **intervention** betyder det, at psykologen kan:

- argumentere for relevante interventionsformer i forhold til udredningen og/eller opdraget,
- anvende forskellige metoder og interventionsformer,
- opstille mål for interventionen, der er realistiske, og som kan gøres til genstand for evaluering,
- evaluere relevansen af de anvendte interventionsformer.

Formålet med uddannelsen er endvidere, at psykologen i løbet af uddannelsen skal øge sin bevidsthed om egne styrker og begrænsninger samt udvide sine faglige muligheder for at foretage et kvalificeret skøn og for at forholde sig reflekterende til eget teoretisk ståsted.

De to hovedområder udredning og intervention er nærmere beskrevet i [pkt. 4.2](#) om arbejdsopgaver.

Kapitel 2. De grundlæggende krav til uddannelsen

Den praktiske uddannelse til autorisation har en varighed svarende til 2 års arbejde på fuld tid.

Psykologen skal i løbet af uddannelsen have haft mindst 500 konfrontationstimer med udredning og mindst 500 konfrontationstimer med intervention. Af de i alt 1000 konfrontationstimer skal psykologen have haft mindst 200 timer over for individer og mindst 200 timer over for *enten* gruppe *eller* organisation.

Derudover skal psykologen have modtaget i alt 160 timers supervision på sit arbejde med udredning og intervention. Af de i alt 160 timer skal 40 timer være modtaget som individuel supervision, 40 timer skal være modtaget i gruppe og 40 timer skal være modtaget ved samme eksterne supervisor.

Uddannelsen kan til dels baseres på teknologiunderstøttede konfrontationstimer, men autorisationen skal også være baseret på konfrontationstimer, hvor psykologen er fysisk til stede i det samme rum som klienten.

Der kan kun under særlige omstændigheder gives dispensation for ovenstående krav til autorisation. Det skyldes, at kravene er helt grundlæggende for at sikre, at psykologen opnår den kvalifikation, der kræves som autoriseret psykolog.

Psykologen skal kunne dokumentere at have gennemført den praktiske uddannelse. Vejledning om hvordan psykologen dokumenterer at opfylde kravene til autorisation findes på blanketterne.

2.1. Kravet om sammenhæng i den praktiske uddannelse

De forskellige krav til autorisation hænger sammen. Der skal være modtaget supervision i et arbejdsforhold, for at arbejdsforholdet kan medregnes til autorisation. På samme måde skal supervision være modtaget i et arbejdsforhold for, at supervisionen kan medregnes til autorisation.

Det betyder, at hvis et arbejdsforhold ikke opfylder betingelserne for at kunne medregnes til autorisation, kan den supervision, der er modtaget i arbejdsforholdet, heller ikke medregnes til autorisation. Og omvendt, hvis den supervision, der er modtaget i et

arbejdsforhold, ikke opfylder betingelserne for at kunne medregnes til autorisation, kan arbejdsforholdet heller ikke medregnes til autorisation.

2.2. Tidspunktet for påbegyndelse af uddannelsen

Den praktiske uddannelse til autorisation kan tidligst påbegyndes på datoen for bestået kandidateksamen. Det er den dato, der fremgår på eksamensbeviset, der er datoen for bestået kandidateksamen.

Det betyder, at arbejde, der måtte være udført og supervision, der måtte være modtaget, før bestået kandidateksamen, ikke kan medregnes til autorisation.

Hvis psykologen har en udenlandsk kandidateksamen, som er blevet anerkendt af Psykolognævnet, vil det fremgå i nævnets afgørelse om anerkendelse, fra hvilken dato arbejde og supervision kan medregnes til autorisation.

2.3. Aktualitetskravet

Der er ikke nogen frist for, hvornår man skal have gennemført den praktiske uddannelse til autorisation efter bestået kandidateksamen.

Autorisationsordningen er frivillig, og den praktiske uddannelse kan påbegyndes på et hvilket som helst tidspunkt efter bestået kandidateksamen.

Der gælder dog et krav om aktualitet.

Det er en forudsætning for at blive autoriseret, at ansøgerens praktiske psykologvirksomhed har aktualitet. Det samme gør sig gældende for den supervision, ansøgeren har modtaget på sit arbejde. Ansøgere, der har gennemført en praktisk uddannelse, der ligger mere end 10 år tilbage, skal herudover have udført praktisk psykologfagligt arbejde af mindst 2 års varighed inden for de seneste 10 år og have modtaget supervision i denne virksomhed for at kunne opnå autorisation.

Dette krav er til for at sikre, at psykologen har en gældende og aktuel psykologfaglig viden og praktisk erfaring på det tidspunkt, hvor vedkommende bliver autoriseret.

2.4. Arbejde i udlandet og udenlandske supervisorer

Den praktiske uddannelse eller dele heraf kan gennemføres i både Danmark og i udlandet.

Supervision modtaget ved udenlandske supervisorer kan dermed også medregnes, hvis supervisionen opfylder de almindelige krav til supervision.

Se under [pkt. 4.3.2](#) om supervisors faglige kvalifikationer og [pkt. 4.3.3 - 4.3.9](#) om kravene til supervision.

Kapitel 3. Uddannelsens varighed

3.2. Beregning af arbejdsperioder

Den praktiske uddannelse skal have en varighed svarende til mindst 2 år på fuld tid.

Arbejdsperioder på deltid medregnes til autorisation med halvdelen af arbejdsperioden. Det betyder, at en psykolog, der udelukkende arbejder på deltid, vil være 4 år om at opnå det, der svarer til 2 år på fuld tid.

Hvis psykologen har to sideløbende deltidsjobs, der hver for sig opfylder betingelserne for at kunne medregnes til autorisation, kan psykologen opnå det, der svarer til 2 års arbejde på fuld tid på 2 år. Det betyder blandt andet, at hvert deltidsarbejde skal være på minimum 15 arbejdstimer om ugen, og at der skal være modtaget supervision på arbejdsopgaver i hvert arbejdsforhold.

Arbejde på fuld tid = 30 arbejdstimer og derover om ugen.

Arbejde på deltid = 15-29 arbejdstimer om ugen.

Arbejdsperioder med en ugentlig arbejdstid på under 15 timer kan som udgangspunkt ikke medregnes til autorisation. Det er muligt at søge om dispensation fra dette krav, hvis man som følge af en nedsat arbejdsevne ikke kan arbejde 15 timer om ugen.

3.2.1. Beregning af ugentlig arbejdstid som selvstændig

Den ugentlige arbejdstid for selvstændige er baseret på et gennemsnit for den samlede arbejdsperiode, som fås ved at dividere antallet af arbejdstimer i den dokumenterede arbejdsperiode med antallet af arbejdsuger i samme periode.

Beregningen baseres således på følgende kriterier:

- antal arbejdsuger i den dokumenterede arbejdsperiode (1 år svarer til 40 arbejdsuger)
- antal konfrontationstimer i arbejdsperioden
- at én konfrontationstime tæller som to arbejdstimer som selvstændig
- en konfrontationstime svarer til 60 minutter.

Det betyder, at en selvstændig psykolog skal have haft i gennemsnit minimum 7,5 *konfrontationstimer* om ugen for at have haft det, der svarer til 15 *arbejdstimer* om ugen, således at arbejdsperioden kan medregnes.

Beregning på årsbasis (1 år = 40 arbejdsuger)

På ét år skal psykologen have haft mindst 1200 arbejdstimer for at have arbejdet fuld tid, da $30 \text{ arbejdstimer pr. uge} \times 40 \text{ arbejdsuger} = 1200 \text{ arbejdstimer}$.

1200 arbejdstimer svarer til 600 konfrontationstimer, da én konfrontationstime tæller som to arbejdstimer som selvstændig.

Har psykologen arbejdet fra 600 og op til 1199 arbejdstimer på ét år svarer arbejdsperioden til deltid. Det vil sige, at deltidsarbejde indebærer, at man har mindst 300 konfrontationstimer på et år.

3.2.2. Fravær

Fuldt fravær fra arbejdet i mere end 8 sammenhængende uger fratrækkes ved opgørelsen af arbejdsperioder. Med fuldt fravær menes, at psykologen har arbejdet mindre end 15 timer om ugen.

Det betyder, at hvis psykologen f.eks. har arbejdet i 2 år på fuld tid i ét arbejdsforhold, men undervejs i de 2 år har haft 10 ugers sammenhængende fuldt fravær fra arbejdet, skal psykologen dokumentere yderligere 10 ugers arbejde på fuld tid for at opfylde kravet til uddannelsens varighed.

Årsagen til fraværet er uden betydning.

Supervision, der er modtaget i ovennævnte fraværsperioder, kan ikke medregnes til autorisation.

Kapitel 4. Uddannelsens indhold

4.1. Arbejdsforhold under uddannelsen

Et arbejdsforhold kan medregnes til autorisation, hvis:

- Det har haft en varighed på mindst 5 måneder
- Psykologen har haft mindst 15 arbejdstimer om ugen
- Psykologen har haft konfrontationstimer i arbejdet
- Psykologen har modtaget løbende supervision på sine arbejdsopgaver.

Uanset om man har arbejdet som:

- Fastansat lønmodtager, f.eks. klinisk psykolog, Ph.d.-studerende mv.
- Vikar
- Ulønnet frivillig
- Ansat i løntilskud eller virksomhedspraktik
- Praksiskandidat
- Selvstændig erhvervsdrivende/privatpraktiserende

4.2. Arbejdsopgaver: Hovedområder og konfrontationstimer

Psykologen skal have arbejdet inden for hvert af de to hovedområder: Udredning og intervention.

Udredning

Udredning karakteriserer det forløb, hvor psykologen f.eks. via indsamling af information, samtaler med klienter, testning, undersøgelse samt vurderinger og analyser arbejder sig frem til en forståelse af den præsenterede opgave, problem eller konflikt. Her stiller psykologen spørgsmål til klienten.

Udredningen afsluttes oftest med, at psykologen gennem en rapportering (mundtlig eller skriftlig) præsenterer sin udredning og dens konklusioner til opdragsgiveren.

Intervention

Intervention karakteriserer det forløb, hvor psykologen på baggrund af en erhvervet viden om opgaven (via egen eller andres udredning, et indledende samtaleforløb eller lignende) igangsætter en påvirknings-, ændrings- eller udviklingsproces ved hjælp af psykologiske metoder. Her stiller psykologen forslag til klienten, og der er tale om direkte intervention.

Når psykologen superviserer egen eller andre faggrupper, er der tale om indirekte intervention.

Selvom en udredning i mindre grad påvirker de personer, udredningen retter sig mod, og den præsenterede problemstilling, og der tilsvarende sker en opsamling af information undervejs i interventionen, er det væsentligt, at psykologen over for opdragsgiver og de, som indgår i opdraget, tilkendegiver, om et givent forløb er at betragte som udredning eller intervention.

Ved nogle psykologfaglige opgaver kan det være hensigtsmæssigt, at psykologen sammen med dem, som indgår i opdraget, gennemløber en proces, som veksler mellem elementer med udredning og elementer med intervention. Det er også her væsentligt, at psykologen over for de personer, der indgår i opdraget, beskriver og opnår accept af denne arbejdsform.

Kravene til antallet af timer med hovedområder og målgrupper

I løbet af den praktiske uddannelse skal psykologen have haft mindst 500 konfrontationstimer med udredning og mindst 500 konfrontationstimer med intervention.

Kravet om de 500 konfrontationstimer med intervention skal primært opfyldes ved direkte intervention, men kan suppleres med indirekte intervention.

Der er ikke noget krav om, at man skal have haft et vist antal konfrontationstimer i et arbejdsforhold.

Psykologen skal derudover have arbejdet med målgruppen individ og med mindst en af de to målgrupper; gruppe og/eller organisation.

Psykologen skal have haft mindst 200 konfrontationstimer med målgruppen individ og mindst 200 konfrontationstimer *enten* med målgruppen gruppe *eller* med målgruppen

organisation. Kravet om 200 konfrontationstimer med gruppe eller organisation kan dermed ikke opfyldes ved, at psykologen har haft 100 timer med gruppe og 100 timer med organisation.

Det er op til psykologen at definere, om psykologen foretager udredning eller intervention, og hvad målgruppen (fokus) har været for den enkelte konfrontationstime.

Se [kap. 5](#) for eksempler på, hvad der er udredning og intervention i relation til hver af de tre målgrupper.

4.2.1. Hvad er en konfrontationstime?

En konfrontationstime karakteriserer den situation, hvor psykologen sidder ansigt til ansigt med klienten og foretager udredning eller intervention.

En konfrontationstime svarer til 60 minutter. Det vil sige, at hvis man sædvanligvis har konsultationer af 45 minutters varighed, har man alene haft 45 minutter af en konfrontationstime. Man skal således have haft yderligere 15 minutter, før man har haft det, der svarer til én konfrontationstime i regnskabet. Det er vigtigt at være opmærksom på, når man skal opgøre, hvor mange konfrontationstimer man har haft i en given arbejdsperiode.

En konfrontationstime kan bestå af en blanding af udredning og intervention.

Følgende arbejdsopgaver er ikke konfrontationstimer:

- Konsultationer via telefon
- Indsamling af information om klienten fra andre personer eller myndigheder
- Journalføring
- Rapportskrivning
- Møder, f.eks. tværfaglige møder, hvor klienten ikke selv er til stede
- Undervisning og foredrag.

4.2.1.1 Teknologiunderstøttet psykologbehandling/videosamtaler

Til opfyldelse af kravet om 500 konfrontationstimer med udredning kan der medregnes op til 250 konfrontationstimer, som er afholdt over en sikker videoforbindelse.

Ligeledes kan der til opfyldelse af kravet om 500 konfrontationstimer med intervention medregnes op til 250 konfrontationstimer, som er afholdt over en sikker videoforbindelse.

Der kan dermed medregnes op til 500 konfrontationstimer afholdt over en sikker videoforbindelse.

Ansøger skal som minimum have udført 100 konfrontationstimer over for individer, hvor klienten har været til stede i samme rum som ansøger. På tilsvarende vis skal ansøger som minimum have udført 100 konfrontationstimer over for enten grupper eller

organisationer, hvor ansøger er fysisk til stede i samme rum som gruppen eller organisationen.

4.3. Supervision

4.3.1. Formålet med supervision - ansvar og pligter

I løbet af den praktiske uddannelse skal psykologen under supervision udvikle sine færdigheder i at tilrettelægge og gennemføre relevant udredning og intervention. Der henvises herom til kapitel 1 om formålet med den praktiske uddannelse.

Supervisionen skal omfatte såvel sagsaspekter som relationen mellem supervisanden og den målgruppe, som supervisanden har foretaget udredning og/eller intervention i forhold til (klienten).

Supervision med henblik på autorisation forudsætter, at supervisor og supervisand på forhånd har truffet aftale om, hvornår et supervisionsforløb skal foregå, og hvilke hovedområder og arbejdstemaer supervisionen skal indeholde. De løbende faglige drøftelser af arbejdsopgaver, der finder sted på en arbejdsplads, betragtes ikke som supervision i forbindelse med autorisation.

At være supervisor indebærer, at man påtager sig ansvaret for, at supervisanden modtager kvalificeret vejledning i at tilrettelægge og gennemføre relevant udredning og/eller intervention i forhold til de arbejdstemaer, der er aftalt.

Hvis den psykologfaglige udvikling ikke forløber tilfredsstillende, forventes det, at supervisor gør supervisanden opmærksom herpå og pointerer, at supervisor har pligt til i en supervisionserklæring at afgive en udtalelse om supervisandens psykologfaglige udvikling under det pågældende forløb.

4.3.2. Supervisors faglige kvalifikationer

Supervisor skal have faglig kompetence inden for de områder, som vedkommende påtager sig at supervisere i. Den supervision, der indgår i grundlaget for autorisation, skal være modtaget fra psykologer, der er autoriseret af Psykolognævnet, og som har arbejdet som psykolog i mindst 3 år efter kandidateksamen, eller fra en udenlandsk psykolog, der opfylder kravene til de faglige kvalifikationer.

Supervision ved andre akademiske faggrupper end psykologer, der har arbejdet inden for deres fagområde i mindst 3 år efter kandidateksamen, kan godkendes efter en konkret vurdering, hvis supervisionen ligger inden for deres fagområde, og supervisionen har været nødvendig og faglig relevant i uddannelsesforløbet. Supervisionen skal gives inden for det fagområde, som supervisoren har sin kandidatuddannelse inden for, for at supervisionen kan tælle med.

Den enkelte ansøger kan højst påregne at få godkendt 25 timers supervision ved andre faggrupper end psykologer.

Som eksempel på en anden relevant akademisk faggruppe kan nævnes en læge inden for psykiatrien.

Uanset hvor fagligt kvalificeret en supervisor måtte være, kan vedkommende ikke supervisere nære pårørende til brug for deres autorisation. Med nære pårørende menes f.eks. forældre, ægtefæller og søskende.

4.3.3. Antal supervisorer¹

Ansøger skal være blevet superviseret af minimum to forskellige supervisorer i løbet af den praktiske uddannelse.

Det vil sige, at de 160 timers supervision skal være fordelt mellem minimum to forskellige supervisorer.

4.3.4. Supervisionens omfang

Som et led i den praktiske uddannelse skal psykologen have modtaget supervision løbende igennem hele den praktiske uddannelse. For at supervisionen kan medregnes, skal den være modtaget i et arbejdsforhold.

Det er et krav, at psykologen har haft mindst 160 timers supervision, hvoraf mindst 40 timer skal være i form af individuel supervision, mindst 40 timer i form af supervision i gruppe og mindst 40 timer skal være modtaget ved samme eksterne supervisor.

Der er ikke noget krav til, hvor mange supervisionstimer man skal have haft i et arbejdsforhold, men man skal have modtaget supervision løbende igennem hele arbejdsforholdet.

I forbindelse med autorisation svarer 1 times supervision til 60 minutter.

Supervisionen skal som udgangspunkt være modtaget i supervisandens egne sager. Ved "egne sager" forstås psykologfaglige opgaver, som psykologen har fået tildelt i arbejdsmæssig sammenhæng, og som psykologen herigennem er helt eller delvist ansvarlig for.

Ansøger skal som udgangspunkt have modtaget mindst 10 timers supervision ved samme supervisor.

Kortere supervisionsforløb på mindst 5 timer ved samme supervisor kan dog medregnes. Sådanne kortere supervisionsforløb må udgøre op til 30 timer af de samlede 160 timers supervision. Se dog [pkt. 4.3.9.2](#) om fjernsupervisionsforløb.

¹ Se [kap. 6](#) om ikrafttrædelsestidspunkt.

4.3.5. Individuel supervision

Ved individuel supervision deltager kun supervisor og supervisanden.

4.3.6. Grupp supervision

Ved grupp supervision deltager mindst 2 supervisander i supervisionen. Supervisor tæller ikke med i gruppen.

Supervision, der er modtaget i en gruppe på 2 supervisander, medregnes med det fulde timetal.

Omregning af timetallet

Supervision i grupper på mere end 2 supervisander medregnes ikke med det fulde timetal. Psykolognævnet beregner antallet af supervisionstimer i gruppe på følgende måde:

Grupper på 2 supervisander	=	det fulde timetal
Grupper på 3-5 supervisander	=	2/3 af det fulde timetal
Grupper på 6-12 supervisander	=	1/2 af det fulde timetal

Supervision i grupper på mere end 12 supervisander kan ikke medregnes til autorisation.

Det er de omregnede timetal, der lægges til grund for vurderingen af, hvorvidt kravene til supervisionens omfang er opfyldt.

Eksempel:

60 timers supervision modtaget i en gruppe på 4 supervisander medregnes til autorisation med 40 timer (= 2/3 af 60). Ansøger mangler dermed 120 timers supervision for at opfylde kravet om i alt 160 timer.

Gruppens faglige sammensætning

Supervision i grupper medregnes kun, hvis flertallet af supervisanderne har bestået kandidateksamen i psykologi eller dermed ligestillet eksamen. Supervision i grupper, hvor flertallet af supervisanderne har en anden akademisk uddannelse (kandidateksamen), kan medregnes til den praktiske uddannelse efter en konkret vurdering, hvis supervisionen har været nødvendig og fagligt relevant.

Eksempel:

For en ansøger, der arbejder inden for psykiatrien, kan det være nødvendigt og fagligt relevant at modtage supervision i grupper, hvor der også deltager læger.

4.3.7. Ekstern supervision

Formålet med ekstern supervision er at tilføre den praktiske uddannelse en dimension og bredde, som ikke på samme måde kan opnås ved intern supervision. Ved ekstern supervision får man kendskab til andre faglige synspunkter, andre arbejdsmetoder og et andet arbejdsmiljø end det, der er på ens arbejdsplads.

Ved ekstern supervision kommer supervisor og supervisand fra to forskellige psykologfaglige arbejdsmiljøer. Det vil sige, at supervisor arbejder på en anden arbejdsplads end supervisanden.

Med "anden arbejdsplads" forstås, at:

- der er administrativ og faglig adskillelse mellem de to arbejdspladser,
- der er forskellig faglig ledelse og forskellige kollegagrupper
- supervisor og supervisanden ikke har tæt kontakt arbejdsmæssigt og kollegialt, dvs., at der ikke holdes fælles faglige møder, fælles undervisning, fælles frokost mv.
- der ikke i øvrigt er tæt kontakt mellem supervisor og supervisanden uden for arbejdspladsen.

Geografisk afstand kan også have betydning, men er ikke afgørende for vurderingen af, om der er tale om to forskellige arbejdspladser.

Supervisor kan efter en konkret vurdering betragtes som ekstern over for en ansøger, selvom de begge er ansat i samme organisation, forudsat at ovenstående kriterier er opfyldt. Det er således ikke afgørende, at supervisor og ansøger har samme overordnede ledelse, som fx en kommunaldirektør eller sygehusdirektør.

Kravet om 40 timers ekstern supervision kan opfyldes ved såvel individuel supervision, som gruppesupervision og ved en kombination af de to.

Selvom de 40 timers supervision kan opfylde to separate krav, som f.eks. både 40 timers ekstern supervision og 40 timers omregnet gruppesupervision eller 40 timers individuel supervision, nedsættes kravet på i alt 160 timers supervision alene med de 40 timer, der faktisk er afholdt. Ansøger vil således mangle 120 timers supervision ud af de 160.

4.3.7.1. Hvis intern supervisor skifter arbejdsplads eller går på pension

Hvis supervisor skifter arbejdsplads, skal der gå 6 måneder, før supervision ved den pågældende kan betragtes som ekstern supervision.

Supervision, der måtte være modtaget i perioden på de 6 måneder fra tidspunktet, hvor supervisor har forladt supervisandens arbejdsplads, til supervisor kan betragtes som ekstern, kan **ikke** medregnes som intern supervision. Intern supervision forudsætter, at supervisor og supervisanden arbejder på samme arbejdsplads. Supervisor er derfor ikke længere intern, når supervisor har forladt arbejdspladsen, uanset om supervisor har skiftet arbejdsplads eller er gået på pension.

4.3.7.2. Hvis supervisanden skifter arbejdsplads

Hvis det er supervisanden, der skifter arbejdsplads, så vil supervisor kunne betragtes som ekstern supervisor fra den dag, hvor supervisanden påbegynder arbejde på en ny arbejdsplads.

4.3.8. Intern supervision

Det er ikke et krav, at man har modtaget supervision ved en intern supervisor.

Ved intern supervision arbejder supervisand og supervisor på samme arbejdsplads.

4.3.9. Supervisionsformer

4.3.9.1. Live-supervision på kursus

Live-supervision af et psykolog/klientforhold kan medregnes til autorisation. Ved live-supervision observerer supervisor supervisandens samtale med klienten og superviserer psykologen i tilknytning hertil, f.eks. ved at supervisor er i samme rum eller i et andet rum med videoovervågningskærm.

Live-supervision modtages typisk i forbindelse med et kursus. Hvis psykologen får tildelt klienten som led i kurset, kan live-supervisionen heraf medregnes med op til 20 timer.

Hvis psykologen medbringer sine egne klienter på et kursus eller modtager live-supervision på egne sager i anden sammenhæng end på et kursus, kan supervisionen medregnes uden begrænsning i timetallet.

4.3.9.2. Fjernsupervision/teknologiunderstøttet supervision

Fjernsupervision kan medregnes med op til 80 timer i autorisationsgrundlaget.

Ved "fjernsupervision" forstås supervision afholdt over et live videomedie, hvor supervisand og supervisor kan se og høre hinanden i samme realtid uden at være til stede i samme lokale.

Det kan f.eks. være aktuelt, hvis man ønsker supervision fra en bestemt supervisor i udlandet, og det derfor vil være ekstra omkostningstungt at rejse flere gange frem og tilbage for at modtage supervisionen.

Ved fjernsupervision i gruppe foretages der timerreduktion som ved anden supervision i grupper. Fjernsupervision i grupper på mere end 12 supervisander medregnes ikke i forbindelse med autorisation. Se [pkt. 4.3.6](#) om gruppesupervision.

4.4. Egenterapi

Ved egenterapi er psykologen selv klient.

Det er ikke et krav, at man har modtaget egenerapi for at kunne blive autoriseret psykolog, men har man modtaget egenerapi, kan det indgå i autorisationsgrundlaget med op til 25 timer med den virkning, at kravet om 160 timers supervision reduceres tilsvarende.

Egenerapi kan også være modtaget som teknologiunderstøttet terapi med halvdelen af det timetal, man ønsker at medregne, dvs. op til 12,5 timer, hvis man ønsker at medregne 25 timers egenerapi.

Egenerapi er ikke supervision. Det betyder, at egenerapi ikke kan reducere de særskilte krav om 40 timers individuel supervision, 40 timers gruppesupervision og 40 timers supervision ved samme eksterne supervisor. Det kan dermed heller ikke erstatte kravet om løbende supervision.

Terapien kan modtages individuelt eller i gruppe. Hvis terapien modtages i gruppe omregnes timetallet på samme måde som gruppesupervision. Se [pkt. 4.3.6](#) om gruppesupervision.

Egenerapi behøver ikke at være modtaget under et arbejdsforhold, men det skal være modtaget efter, at man har bestået kandidateksamen.

Egenerapi modtaget af andre end autoriserede psykologer, f.eks. psykoterapeuter, kan efter en konkret vurdering indgå i autorisationsgrundlaget. Det afhænger af terapeutens uddannelsesmæssige baggrund og erfaringsgrundlag.

Kapitel 5. Definition af målgrupper

Det psykologfaglige arbejde med udredning og intervention foretages i forhold til de tre målgrupper: individ, gruppe og organisation.

Om målgruppen for en konfrontationstime er individ, gruppe eller organisation afhænger af, hvad der er samtalens fokus.

Som ved individ er det psykologens kontakter i opgaven, der afgrænser målgruppen gruppe fra målgruppen individ.

5.1 Individ

Et individ kan ikke undersøges eller beskrives uden samtidig at medinddrage individets sociale forhold og relationer. Som en del af udredningen kan psykologen f.eks. have kontakt med personens sociale netværk for at indhente oplysninger, men dette gør ikke målgruppen til "gruppe". Det psykologiske arbejde med målgruppen individ defineres derfor ved, at psykologen i opgaverne har den primære kontakt med én person med henblik på udredning eller intervention i forhold til denne person og med fokus på denne persons individualitet.

Eksempler på udredning i forhold til individer:

- Psykologisk undersøgelse (med anvendelse af test, samtaler, interview m.m.)
- Samtale- eller observationsforløb med henblik på efterfølgende vurdering eller udtalelse
- Opgaver med rekruttering og udvælgelse af medarbejdere og ledere
- Visitation
- En samtale med et forældrepar i PPR, hvor psykologen stiller spørgsmål til forældrene om deres opfattelse af barnets problematikker.

Eksempel på intervention i forhold til individer:

- Samtaler og rådgivningsforløb
- Psykoterapeutiske forløb
- Supervision og faglig vejledning (indirekte intervention)
- En samtale i PPR-regi med barnet, hvor psykologen igangsætter en påvirknings-/ændringsproces over for barnet.

5.2 Gruppe

En gruppe består af to eller flere individer, mellem hvilke der består visse dynamiske relationer, og hvor der er en eller anden form for interaktion og samspil. Målgruppen har en (relativ) konstans i den periode, hvor psykologen arbejder med udredning eller intervention.

Fokus er på gruppens dynamik, interaktion og samspil med respekt for de enkelte individer, der indgår i gruppen. Som en del af udredningen kan psykologen f.eks. interviewe enkeltpersoner med henblik på at anvende dette i gruppesammenhænge.

Målgruppen kan f.eks. være:

- En familie
- En gruppe sammensat med henblik på terapi
- En gruppe sammensat med henblik på supervision eller faglig vejledning
- En gruppe sammensat, fordi de har en fælles reference (ulykke, krise m.m.)
- En gruppe, der har en arbejdsmæssig tilknytning (klasse, team m.m.)

Eksempler på udredning i forhold til gruppe:

- Psykologisk undersøgelse, evaluering og analyse (med anvendelse af test, samtaler, interview m.m.)
- Samtale- eller observationsforløb med henblik på efterfølgende udtalelse eller vurdering
- Visitation
- En samtale med et forældrepar i PPR-regi, hvor psykologen snakker med forældrene om deres ressourcer til at håndtere barnets vanskeligheder.

Eksempel på intervention i forhold til gruppe:

- Familierådgivning og familierterapi
- Terapi- og samtaleforløb med grupper
- Supervision og faglig vejledning

- Teamudvikling
- Ledertræning
- En samtale i forbindelse med et parterapiforløb, hvor psykologen igangsætter en påvirknings-/ændringsproces over for parret
- Psykologen giver, som en del af sit arbejde i PPR, supervision til barnets lærere og pædagoger (indirekte intervention)

5.3 Organisation

Målgruppen organisation er karakteriseret ved at være et socialt system af interne relationer, som primært er bestemt af et fælles mål og/eller af en specifik magtinstans, som er afgørende for relationerne. De interne relationer i organisationer er baseret på, at nogen eller noget beslutter muligheden for andre til at træde ud og ind, blive medlem eller miste medlemskab.

I organisationen mødes og handler individer i grupper om fælles midler til at opnå forskellige mål og fælles mål. Derigennem skaber de den relevante sociale struktur af gensidigt afhængige adfærdsmønstre. Individet kan være del af en eller flere forskellige grupper samtidig.

I arbejdet med målgruppen organisation er fokus på organisationens kerneaktiviteter så som læring, selvrefleksion, forandring og udvikling. Den enkelte medarbejder og de enkelte grupper er bærere af disse processer. Derfor er gruppernes og individernes handlinger og de måder, individerne organiserer de daglige aktiviteter på, et væsentligt grundlag til forståelse af organisationen.

Målgruppen organisation kan f.eks. være:

- En virksomhed

Om målgruppen for den konkrete konfrontationstime er gruppe eller organisation afhænger af, om fokus for samtalen er en mindre gruppe eller en større organisation, som gruppen er en del af, f.eks. en virksomhed

Følgende er ikke konfrontationstimer over for organisationer:

- almindeligt organisatorisk/administrativt arbejde, f.eks. udfærdigelse af APV-skemaer og mødefacilitering
- undervisning
- samarbejde på tværs af faggrupper/virksomheder/organisationer, medmindre psykologens del af samarbejdet indebærer udredning og intervention

Eksempler på udredning i forhold til organisation:

- Psykologisk undersøgelse, evaluering og analyse (f.eks. med henblik på trivselsproblemer, en ønsket omstilling, udvidelse, nedskæring eller sammenlægning)
- Samtaler med medarbejdere og ledere i en virksomhed, som har til formål at undersøge og analysere psykiske arbejdsmiljøbelastninger i virksomheden

Eksempel på intervention i forhold til organisation:

- Organisationsforandring og -udvikling (f.eks. med henblik på at forbedre trivsel, understøtte en omstilling, udvidelse, personalereduktion eller sammenlægning).
- Samtaler med medarbejdere og ledere i en virksomhed, såvel enkeltvis, som i grupper, hvor psykologen kommer med ændringsforslag/tiltag, som kan forbedre trivslen på arbejdspladsen og tilliden mellem medarbejderne og lederne

Kapitel 6. Ikrafttræden og overgangsordning

Retningslinjerne træder i kraft den 1. marts 2024.

Muligheden for at medregne teknologiunderstøttede konfrontationstimer og egenterapi samt op til 80 timers fjernsupervision omfatter også timer, der måtte være opnået før ikrafttrædelsestidspunktet.

[Pkt. 4.3.3](#) om antal supervisorer har virkning for psykologer, der påbegyndte den praktiske uddannelse den 1. oktober 2021 eller derefter.

Psykolognævnet, februar 2024

Autorisationsordning for psykologer

Udgivet af:
Psykolognævnet

[Psykolognævnet – Ankestyrelsen \(ast.dk\)](http://ast.dk)

februar 2024